

هویت شهر و کمال بخشی به بافت تاریخی آن

(مطالعه موردی: مشهد مقدس)

دکتر محمد نقی زاده*

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۰۶/۳۰

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۳/۰۱/۳۰

چکیده

همه‌ی پدیده‌های عالم محکوم به تحول و حرکت هستند. در یک روال منطقی، همه‌ی این دگرگونی‌ها بایستی به سمت کمال باشند. شهرها نیز به عنوان ظرف فعالیت‌ها و جامع آثار انسان از این قاعده مستثنی نیستند. این سیر به کمال (در شهر) چگونه باید باشد؟ چه کسانی در تعریف و هدایت استکمال شهر ایفای نقش می‌کنند؟ تعریف یا الگوی کمال و ویژگی‌های آن برای شهر کدام‌اند؟ یک الگوی خاص، تا چه حد می‌تواند برای شهرهای مختلف به کار گرفته شود؟ با عنایت به این سؤالات، با سعی در زدودن آنچه در مورد توسعه‌ی بافت‌های تاریخی مشهور و رایج است، سعی بر آن خواهد بود، تا ضمن تدوین اصلی‌ترین بارزهای هویتی شهر مشهد مقدس، و با تدوین ویژگی‌های صورت کمالی آن که از متون اصیل اسلامی استنتاج خواهند شد، راهبردهایی را برای توسعه‌ی بافت تاریخی این شهر (که طبیعتاً برای توسعه‌های سایر شهرها نیز می‌توانند مبنا قرار گیرند) معرفی نماید.

واژه‌های کلیدی

مشهد، هویت، بافت تاریخی، کمال بخشی، توسعه

* استادیار، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.